

STRUČIŲ PLONŪJŲ ŽARNŲ TAURINIŲ LAŠTELIŲ PASISKIRSTYMAS IR SAVYBĖS PRIEŠ IŠSIPERINT IR IŠSIPERĖJUS

Ilmars Duritis*, Arnis Mugurevics, Lauma Mancevica

Veterinārines medicīnas fakultetas, Latvijas zemes ūķio universitetas

Kr. Helmana 8, Jelgava, LV-3004, Latvija

*el. paštas: Ilmars.Duritis@llu.lv; tel. +371 630 24662; faks. +371 630 27344

Santrauka. Taurinių laštelų pasiskirstymas žinduolių ir paukščių (dažniausiai vištų) organizme yra plačiai nagrinėtas, tačiau įvairių rūšių paukščių šių laštelų funkciniai tyrimai vis dar yra labai aktualūs. Šio tyrimo tikslas – nustatyti taurinių laštelų tankumą stručių plonosios žarnos gleivinėje prieš išsiperėjimą ir pirmaisiais gyvenimo mėnesiais, jas diferencijuoti pagal mukopolischaridų cheminę sudėtį. Tyrimui panaudoti 42 abiejų lyčių Latvijoje auginami stručiai. Tarp jų buvo šeši embrionai, paimti 38-tą inkubacijos dieną, ir 36 vienos, trijų, septynių, keturiolikos, trisdešimties ir šešiasdešimties dienų paukščiai. Išmatuotas (mm) kiekvienas plonosios žarnos segmentas. Audinio pavyzdžiai (0,5–1x1 cm) paimti iš dvylikapirštės, tuščiosios ir klubinės žarnos dalies vidurio.

Norint išsamiai histologiškai įvertinti, audinių pavyzdžiai buvo deparafinuoti, hidruoti ir nudažyti hematoksilino ir eozino dažais laikantis standartinio metodo. Su histocheminių reakcijų pagalba nustatius kokybinę mukopolisacharidų sudėtį, taurinės laštelės suskirstytos į lašteles, užpildytas rūgščiais (AB+), neutraliais (PAS+) arba mišriais (AB/PAS+) mukopolisacharidais. Kiekvieno tūto paukščio taurinių laštelų tankumas nustatytas kiekvienos dalies audinio pavyzdžio dešimtyje žarnos gaurelių. Laštelų tankumas skaičiuotas 1 mm² žarnos gaurelių medianinio išilginio pjūvio.

Tyrimo duomenys apdoroti kompiuterine SPSS 17.5 programa.

Nustatyta, kad nuo 38-tos dienos embrioninėje fazėje iki 30-tos dienos po išsiperėjimo taurinių laštelų tankumas (skaičius) plonosios žarnos ploto vienetu mažėjo visuose jos segmentuose. Išsiperėjimo dieną daugiausia taurinių laštelų 1 mm² gleivinės pastebėta dvylikapirštėje žarnoje, o 60-tą gyvenimo dieną – klubinėje žarnoje. Taurinių laštelų kiekis ir pasiskirstymas skyrėsi priklausomai nuo įvairių stručių plonosios žarnos segmentų mukopolisacharidų cheminės sudėties. Tyrimo rezultatai rodo, kad kokybiniai ir kiekybiniai mukopolisacharidų (gleivių) skirtumai galimai susiję su specifiniu kiekvieno plonosios žarnos segmento vaidmeniu maisto medžiagų įsisavinimo procese.

Raktažodžiai: stručiukai, plonoji žarna, taurinės laštelės, mukopolisacharidai.